

Áo Dài và Tật x ng

Tác Giả: Tr n Thu Miên

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

☞ *G n đây con h i, “Khi nào b d n con đi may áo dài?”*

T t đang đ n và con gái tôi s p s a m i l m tu i. G n đây con h i, “Khi nào b d n con đi may áo dài?” Câu h i ng n g n đ n s y nh c n gió mát th i qua lòng ng i xa x .

Th a m i l m, m i đ T t v t i đ u có xin b m m i nh mua gi y m i, hay qu n áo m i. B i vì có xin cũng không đ c. Nhà nghèo i đ i anh em, b m t i làm gì có ti n đ may s m cho h t m i đ a con m t i n.

Đã nhi u i n t i h i v , “Khi nào mình đ n con gái may áo dài?” Dĩ nhiên là v t i mu n con gái m c áo dài trong nh ng ngày đ i i .

Lúc chúng t i còn i Cali, may áo dài là vi c r t đ làm nh ng con gái còn bé. B i gi con đang tr thành thi u n và cũng đ n lúc mang áo dài cho ra v con gái Vi t Nam, nh ng n i chúng t i đang sinh s ng, tìm ra ch may áo dài không ph i là vi c đ làm.

V giao trách nhi m cho t i đi “lùng” ch may áo dài cho con gái. T i nghĩ ngay đ n các ch trong ca đoàn nhà th . Nh ng ngày đ i i , ch nào cũng đi n áo dài đ p, th nào h cũng bi t ch may. Sau i Ch Nh t, t i lên ch ca đoàn, lâu quá r i không lên ch ca đoàn đ ng nên h i “nh t.”

Ngày x a còn sinh viên đ c thân, t i và m y đ a b n v n th ng hiên ngang lên đ ng chung hay sau i ng ca đoàn đ “ch c gái.” L i đ n đ ca tr ng và nam ca viên ph i h t n n r i đ a n t, chúng t i v n léng phéng đ n “tán t nh” các em. B i gi nhi u ca đoàn trong các c ng đ ng công giáo Vi t Nam t i Hoa K không còn “các em” n a, nh ng ph n i n là các “m ” trung niên hay các ch đã i n i m r i. T i h i m t ch đ ng đ u hàng gh , “Ch bi t ch nào may áo dài không?”

“May cho ai v y?”

-“Con gái tôi.”

“Bây giờ không ai làm nghề may áo dài nữa, v a t n giờ mà ch ng đ c bao nhiêu tiền. Đi làm ‘nêu’ nh u ti n h n.”

-“Th ch may áo ở đâu?”

“Vi t Nam!”

Tôi h i n n. Ch c các ch trong ca đoàn đã r nhau v Vi t Nam may áo nên trông áo ai cũng na ná nh nhau. Nh t đ nh không b d dang “công trình” đi u nghiên v n i may áo dài trong vùng này, tôi ti p t c “thu th p” đ ki n. H i tùm lùm, h i không ng i là bí quy t đi u nghiên hay nh t.

Cu i cùng tôi tìm ra đ c m t ch v n còn yêu nghề may vá trong m t ti m bán t p hóa t b ằng nh c đ n đ u c o gió xanh. Ph i đ a con gái đ n ti m ngay, nh ch i b ng đi làm “nêu” thì phi n l m. V Vi t Nam hay sang Cali may chỉ c áo dài là vi c không t ng.

Đ ng trong ti m nhìn con ch n v i may áo r i t ng t ng v t ng lai c a con. Không bi t mai này ra sao? Chỉ c áo dài không đ làm con tr thành cô gái Vi t Nam. Mình không có quy n b t con mình tr thành ng i Vi t Nam. Quê h ng c a mình là Vi t Nam nh ng n i chôn nhau c t r n c a con mình là Hoa K . Con mình đ c nuôi đ ng b ng huy n th ai và l ch s Hoa K ch không nh mình l n lên b ng nh ng gi c m Quang Trung, b ng huy n s Hùng V ng và ni m kiêu hãnh c a Tr n H ng Đ o c a Lê L i. Nh ng dù sao, nó v n có m t ph n g c r Vi t Nam b ng di truy n văn hóa-di truy n nhân ch ng.

N i lo âu c a mình cũng là n i lo âu c a hàng tri u ng i di dân tha h ng kh p trên đ a c u này. Mình tha h ng nh ng con mình đâu có tha h ng. Nó sinh ra và l n lên ở quê h ng này làm sao mình b t nó ph i “nh n” quê h ng cũ c a mình là quê h ng c a nó đ c. V i chính trong trái tim mình quê h ng cũ c a mình cũng đang lu m . Nói v y có nh u ng i “yêu n c’ o t ng l i k t t i mình là vong thân vong b n, nh ng s th t v n là s th t. C n năm nay nh ng ng i di dân nh mình khi tr l i quê cũ đ u mang c m giác “khách l ” ngay trên quê h ng cũ c a mình. Đúng là xa m t cách lòng. Bây giờ mình mu n làm ng i Vi t Nam th t s , mình ph i tr l i quê nhà h c s ng nh ng i Vi t Nam. Nh ng Vi t Ki u nh mình có nh th ng quê nhà cách m y v n mang con tim khách l khi v thăm quê nhà r i l i v i v a ra đi.

S g n bó c a mình v i quê h ng cũ bây giờ là s g n bó linh thiêng. Mình cũng ch mong là con mình cũng có đ c s g n bó linh thiêng v i t tiên c a b m nó o m t n i g i là Vi t Nam,

Áo Dài và Tọt x ng i

Tác Giả: Tr n Thu Miên

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

n i con mình bi t đ n vì h c l ch s hay đ a lý và k ni m c a nh ng chuy n đi xa ng n ng i theo b m v Vi t Nam; n i thi u n còn m c áo dài đi h c và ph n còn m c áo dài đi l h i. Bi t đầu khi mang chi c áo dài trên mình, s liên h linh thiêng v i Vi t Nam s đ n già n y n trong trái tim con. Bi t đầu khi m c áo dài, ni m hãnh đ n v ngu n g c c a con mình s đ c c u mang. Bi t đầu khi m c áo dài, đ u n Vi t nam s nh nhàng in v t lên tâm h n con.

-“Cháu đ ng ch n màu này, già quá, không h p v i tu i cháu đâu.”

Gi ng nói c a cô th nay làm nh ng suy nghĩ mông lung c a tôi b c t đ n. Cái gi ng Sài Gòn nghe nh nhàng và ngòn ng t nh trái “Chôm Chôm” t m ng làm mình tò mò xem con gái mình ch n màu áo ra sao.

-“Cô nói đúng đ y, con ch n màu khác đi.” Tôi nói theo cô th may.

“Nh ng không có màu con thích.” Con gái tôi phát bi u ý c a nó. Bây gi con s p 15 và đang t p tành làm ng i l n nên b t đ u đ l ra nh ng cá tính riêng và ý nghĩ đ c l p.

-“Con thích m c màu vàng không?”

Cô th may v a nói v a kéo x p v i màu vàng ra. Con gái tôi l c đ u. Nó đâu có bao gi đ c đ c th Nguyễn Sa “Áo nàng vàng anh v yêu hoa cúc” nh b m nó mà thích áo dài vàng. Hay làm sao c m đ c th Ph m Thiên Th “Mùa xuân em m c áo da tr i” đ mà yêu áo dài xanh. Ti m may này nh nên ít m t hàng. Cô th may ch có m t s v i thích h p cho th h ph n Vi t Ki u khác ch không h p nh n m y cháu gái ng i M g c Vi t nh con gái tôi.

Tôi nghĩ th m, “Ch n đ i m t màu đi con, m có trách cũng mu n. Ch l n sau may áo khác. S p T t r i, may cho k p m c áo đi l T t.” Nghĩ th nh ng không dám nói. Tôi v n vui m ng kiên nh n ch con đ n đ tr c khi l a ch n. Cu i cùng thì con ch n đ c m t m u v i.

-“Con không thích m y, nh ng không có màu khác.” Con tôi nhìn tôi gi i thích.

“Không sao! C may đi, mai kia có đ p con ch n màu khác.”

-“Màu này không t i tr , nh ng không quá già.” Cô th may t ra đ ng ý v i s l a ch n c a con gái tôi.

“Khi nào xong cô?”

-“Cho em hai tu n!”

“Lâu th !”

-“Không đâu! Hôm nay em đ r i c t áo cho cháu, tu n t i “bác,” xin l i, “anh” đ a cháu l i th tr c khi em may thành áo.”

“Phi n th ?”

-“Làm v y cho ch c ăn.”

Áo Dài và Tết ở người

Tác Giả: Tr&n Thu Mi&n

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

Nói th&, nh&ng có ph&i đ&a con gái l&i đây m&&i l&n đ& th& áo dài tôi v&n đ&a m&t cách vui v& hân hoan. Nh& th& là con gái tôi s& có áo dài. Ngày con còn bé, v& tôi mua áo dài cho con m&c vài l&n. Nh&ng đó là quy&t đ&nh c&a m&. B&ng gi& thì khác. Chính con đã đi ch&n màu v&i đ& may chi&c áo dài l&n đ&u trong đ&i mình. Có l& b& xôn xao ch& áo may xong h&n là con. Chi&c áo dài không làm con tr& thành thi&u n& Vi&t Nam thu&n túy, nh&ng b& tin là khi con m&c áo dài, cái “h&n” Vi&t Nam t& trái tim b& m& s& đ&&c in đ&u lên tâm h&n lên trái tim c&a con. S& h&nh đi&n v& ngu&n g&c mình là hành trang tâm linh đ& con vào đ&i trong xã h&i đa ch&ng Hoa K& và th& gi&i m& r&ng ngày nay.

Ch& con m&c áo dài đi l& Tết, nh&ng lòng mình không th&y Tết, không nh&, không đ&i t&t.

Th&i m&i vi&n h&&ng, có l&n tôi nói v&i ng&&i b&n thân, “Linh h&n Vi&t Nam s& b& t&y kh&i tâm th&c mình m&t ngày nào đó khi mình suy nghĩ b&ng ngôn ng& c&a x&ng&i.” Câu nói v& v&n c&a mình th&i tr& là l&i tiên tri cho chính thân ph&n mình. Cũng may m&i l&n ng&i vi&t lách l&ng nh&ng b&ng ngôn ng& m& đ& mình v&n còn g&n bó v&i quê cũ b&ng s&i giây linh thiêng và còn suy nghĩ b&ng ngôn ng& m& đ& m&c dù cách mình vi&t lách đã lai căn lâu r&i. Cái hi&m h&a m&t g&c đang x&y ra cho chính mình.

B&ng gi& Tết không còn là ngày linh thiêng hay quan tr&ng trong đ&i s&ng ng&&i vi&n h&&ng n&a. & ch& búa Vi&t Nam n&i tôi đang c&ng&, ng&&i ta cũng b&y bánh, k&o, m&t, h&t d&a và nhi&u món hàng ngày Tết, nh&ng chúng không g&i cho mình c&m giác v& Tết.

Cách đây h&n ba m&&i năm, tôi ăn Tết tha h&&ng l&n đ&u v&i kho&ng hai ch&c đ&ng h&&ng & Biloxi, Mississippi. Ng&&i đ&ng ra t& ch&c là Anh S&n. Gia đ&nh anh có b&n cha con. B& anh đ& l&i v& & quê nhà còn chính anh S&n, theo l&i anh k&, cũng đ& l&i Sài Gòn hai cô v&. Hai ng&&i em c&a anh m&t ng&&i tr&c tu&i tôi và m&t đ&a kho&ng m&&i tu&i. B&n cha con anh & trong căn nhà do m&t nhà th& b&o tr& nên r&ng rãi kh&ng trang. Và có l& nhà ch& toàn phái nam nên đ& t& ch&c h&p m&t. Đ&ng h&&ng có gia đ&nh đã mang theo các món ăn h& có th& làm đ&&c trong đi&u ki&n r&t eo h&o, nh&t là không có ch& th&c ph&m Á Châu. Có ng&&i đã sang New Orleans tìm mua th&c ăn Á Châu, hay nh& bà con & nh&ng n&i có đ&ng ng&&i Á Châu g&i nh&ng gia v& đ& làm ch& giò, hay món các món quen thu&c khác.

Tết đ&u tiên c&a tôi & Biloxi không có bánh ch&ng-bánh t&t. Không có m&t-không có h&t d&a. Nh&ng m&i ng&&i đã m&ng r& gặp nhau. Có ng&&i mang bi&u gia đ&nh anh S&n chai n&&c m&m c&a Phi nh& món quà Tết quý nh&t.

Mọt v đàn anh, c u s quan H i Quân thì ph i, v vai tôi thân thi n, “Chú mày ph i nh là n c m m còn là văn hóa Vi t mình còn đ y.” Không ng n c m m l i đ c đánh giá ngang hàng v i “Truy n Ki u.” Tôi nghĩ th m v đàn anh nói gi n, nh ng nghe cũng có lý vì văn hóa bao g m m i m t đ i s ng con ng i, t th c ph m đ n tâm linh. Bà con bàn v các món T t h có th làm d dàng nh ng thi u gia v , thi u các “th c li u” c n thi t nên đành bó tay. H h là T t sang năm ph i có bánh ch ng.

Anh S n mang theo đ c m y bằng nh c Vi t Nam trên đ ng di t n và anh đã t ch c khiêu vũ trong phòng khách-phòng ăn. Các v c u quan quy n, các ch l y ch ng M , và các v dân thành ph quen khiêu vũ, đã d iu nhau khiêu vũ say mê. Tôi xu t thân t ru ng đ ng, l i đ c ăn h c v i các v kh tu Châu S n nên chân tay c ng ng c đành đ ng góc nhà nhìn thiên h nh c chân, nghiêng ng i, l c mông, xoay vai theo các đ iu nh c t t tê nát ru t đ n d p d n vó ng a.

Trong m t hai ng i “đ ng bên l ” có cô gái tên Vân kho ng m i tám m i chín. Cô đ c các v đ c thân t lo i b t đ c dĩ đ n đ c thân “chân chính” nh tôi đ ý. T t c quí v nam nhi trong phòng đ u chìa tay m i cô nh y, ch có tôi là không. Không ph i là không thích, nh ng không bi t khiêu vũ.

Có vài ch l y ch ng M thu c lo i khiêu vũ chuyên nghi p đã l iu tôi ra nh y v i h . Tôi b đ y vào th k t nên cũng rung mông, đá chân tùm lum theo đ iu nh c. M i ng i ăn t t vui v . Lúc m i ng i ng i x h i sau khi khiêu vũ, v c u s quan H i Quân đ ngh làm văn ngh b túi cho vui. Nhà anh S n có cây đàn Ghita nhà th cho đ a em c a anh và anh đã mang ra kê g i m i ng i ca hát. Anh S n thu c l ai tài hoa (th o nào có đ n hai cô v tr còn k t l i Sài Gòn), đã đ m đàn cho m i ng i hát m y b n nh c m ng xuân. Tôi b v đàn anh “ca ng i” n c m m ch m t b o hát m t bài cho vui. Ch a k p tr l i m i ng i đã v tay t n th ng ý ki n y. Dĩ nhiên là tôi hát không c n ph i m i, dù tôi thu c lo i ng i ch i đàn không bao gi đúng nh p và hát luôn luôn sai cung. Tôi đã hát bài “Làng Tôi,” hát say s a, hát r i n c m t.

Có nhi u ng i cũng hát theo tôi và cũng khóc theo tôi dù ch a ch c h đã s ng làng quê “Có cây đa cao ng t t ng xanh” hay “Có sông sâu l l ng v n quanh.” Tôi tin r ng cái T t đ u tiên c a dân Vi t tha h ng t i Hoa K hay b t c n i nào trên m t đ t đã có nhi u ng i khóc và cũng có nhi u ng i hát bài nh c y. Nh hát bài trúng tâm tr ng mà mình đã gây đ c thi n c m v i m i ng i.

Lúc ra v , tôi đ c m t bác gái gói cho m t gói nh ng món ăn còn đ đ mang v . S ng quá.

Áo Dài và Tọt x ng

T&c Giả: Trn Thu Miên

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

Tôi nhn không ngi ngừng. V nhà l đ c ăn ch giò, giò th và d a c i. S ng h n n a là cô Vân đã đ n nói nh v i tôi “Anh hát hay quá làm Vân khóc h t n c m t.” Tôi c m c n Vân. Ra v sau ti c Tọt đ u tiên th y lòng v a mang mang n i nh quê nhà v a lằng lằng c m giác l u luy n đ ng h ng.

Có l Tọt năm 1976 Biloxi là cái Tọt tha h ng có ý nghĩa nh t đ i v i tôi. Lúc y ng i Vi t tha h ng còn “yêu m n nhau.” G p nhau tay b t m t m ng. Ai cũng còn nghèo gi ng nhau, ai cũng còn nh nhà gi ng nhau. Sau này tôi v n nói v i b n bè đó là “thu ng i Vi t tha h ng còn yêu m n nhau còn c n nhau;” m i l n g p nhau là m i l n g p đ c ni m vui l n.

Bây gi m i l n ng i Vi t t h p là m i l n có nhi u v n đ nhiêu khê căng th ng t l Tọt nhà th nhà chùa đ n các h i ch trong các c ng đoàn. Th t ra thì đó cũng là đ i u t nhiên. C ng đ ng ng i Vi t đã tr ng thành trên m i hình th c nên có nhi u “ti ng nói,” có nhi u “ý th c h ,” và có nhi u “chính ki n” khác nhau.

Còn hai tu n n a Tọt. Tôi đang có m t t i New Orleans, thành ph đã cho tôi nhi u đ u n k ni m. Con đ ng Bourbon, n i 33 năm tr c, nhi u đêm cu i tu n tôi và m t ng i b n đã lái xe t Ocean Springs sang đ r o b trên đ ng không có m c đích gì c . Không vào quán r ng nghe Jazz hay xem vũ kh a thân vì không có ti n. Chúng tôi ch mu n tr n ch y s cô đ c c a ng i di dân còn l l m v i đ i s ng chung quanh. Ti ng nh c Jazz, ti ng c i, ti ng la hét c a khách du ch i đ i ánh đèn đêm r c r t o nên m t không khí buông th truy l c lôi cu n. Đã có đêm chúng tôi c r o b t đ u đ ng đ n cu i r i đi vòng l i t i khuya r i tình c g p vài di dân Vi t Nam s ng trong thành ph cũng lang thang vô đ nh cho “h t đêm hoang vu” cô đ c và nh ng ng i đ ng c nh ng này đã r chúng tôi v phòng tr u ng bia r i n m ng co ro trên n n phòng tr và bu i sáng chúng tôi chia tay h n gặp l i nhau trên ph Bourbon nh ng đêm cu i tu n cô đ c.

New Orleans bây gi đã đ i thay. Tr n bão Katrina h n lên khuôn m t thành ph nh ng tàn phá ch a s a ch a xong sau ba năm rông rã. C ng đ ng di dân Vi t Nam ở đây cũng đã thay đ i hoàn toàn so v i h n ba m i năm tr c. Vùng này đã b tr n bão Katrina tàn phá n ng nh t so v i nh ng khu v c khác thu c New Orleans.

Di dân Vi t Nam đã đ nh c t i khu v c này t gi a th p niên b y m i. Khu ph Vi t Nam n m sát qu c l 90 hay còn g i là xa l Đ u B p Menteur. Th i đó ng i Vi t s ng xen l n v i các dân da màu nh t là da đen trong chung c có tên Versailles.

Đo y ch a có ti m ăn Vi t Nam, m t s đ ng h ng đã bán th c ăn Vi t ngay trong phòng khách nhà mình đ ki m thêm ti n vào cu i tu n. Có nhi u sáng th b y hay ch nh t, tôi đã t Ocean Springs, Mississippi mò m đ n nh ng n i y đ ăn ph , ăn bún, hay bánh t t.

Ti qua tôi g p ba ng i tr Vi t Nam, Minh, John Nguy n và Vy. Minh, m i xong Đ i H c ngành Th Tr ng H c, nh ng l i đ m mê ph c v c ng đ ng. Anh đang qu n tr m t trung tâm ph c v c gi i tr n m ngay trong trung tâm c ng đ ng Vi t Nam mi n Đông c a New Orleans. John đang h c năm cu i ngành Á Châu h c t i UCLA và tình nguy n sang đây ph c v đ ng bào Vi t Nam qua ch ng trình h i ph c c ng đ ng h u Katrina. Cu i hè t i John s tr i Cali đ hoàn t t ch ng trình c nh n r i s a so n n p đ n theo cao h c ngành Nhân Xã V H c (Social Work) hay m t ngành khác.

Tôi g i ý cho John là s tìm cách giúp đ đ John theo h c tại Boston College, n i tôi đang làm vi c. C Minh và John đ u hăng say và lý t ng. Tôi nhìn th y trong m t h sáng lên nh ng hy v ng và nhi t tâm c a tu i thanh niên. Trái tim h đ y p nh ng gi c m đ p, gi c m ph c v và làm đ p cu c đ i. Vy đang chu n b trình lu n án Ti n Sĩ Xã H i H c t i Đ i H c Tulane, m t đ i h c t n m ngay trong thành ph New Orleans. Vy mu n trình lu n án v c ng đ ng di dân Vi t Nam t i New Orleans và vùng v nh Gulf Coast c a Mississippi. Trong ba ng i này, Vy có v kín đáo và ít nói. Có l cô đã l n và tr ng thành h n hai ng i kia. C ba đ u không nói đ c ti ng Vi t xuôi ch y, nh ng qua công vi c và nh ng d tính t ng lai, c ba đ u đang tìm l i v i cái g c Vi t Nam c a mình. Tôi mong cho con gái mình sau này có tâm h n nh ba ng i b n tr này.

Tôi cũng g p m t ng i tr Vi t nam r t tài hoa. Cô ta sinh ra và l n lên sau cu c chi n t i Vi t Nam. Ng i b n tr này đang s a s an trình lu n án Ti n Sĩ Nhân Xã V H c tại Đ i H c, danh ti ng, Chicago. Có l đây là l n đ u tiên m t ng i Vi t Nam “chính g c” theo h c ti n sĩ v ngành này t i Hoa K . Cô ta còn là m t nhà văn đã có tác ph m đ c gi i th ng văn h c t i Vi t Nam. Tôi h n h nh đ c cô t ng cho ti u thuy t đ u tay c a mình.

Sáng th b y, tôi m t mình lái xe t New Orleans sang Biloxi đ ghé thăm th y Thích Thi n Trí, m t nhà s tr t i có duyên g p g ba năm tr c trong m t chuy n “tham quan” s a s an cho m t đ án nghiên c u c ng đ ng Vi t Nam t i vùng này. Nhà s tr đáng ng i nh bé, hai m t sáng, gi ng mi n mi n Nam nh nh , và n c i r t kín đáo. V s tr này làm th l c bát r t hay. Ông g i t ng tôi vài bài th trong đó có m t bài v xuân và tôi đã cho anh b n t i-(Nh t Chi Vĩ-m t nh c s thánh ca)-đ c và anh đã so n thành m t ca khúc r t công phu. Th y Thi n Trí x ng tên mình và g i tôi b ng chú. L n nào g p nhau th y cũng ch p tay “Mô Ph t” m m c i hi n lành chào tôi. Và tôi cũng b t ch c th y làm nh th . Th y tr ì chùa V n Đ c lúc tr n bão Katrina tàn phá c vùng v nh này. L n đ u tôi g p th y, chùa đang đ c s a sang. Càng

ngày Chùa càng kang trang và ngăn nắp hơn.

Tôi cũng hơn đũa Vy đũa gắp thớt xin thớt hớt cho công trình tìm kiếm trong công đũa ng Viẹt Nam tại Biloxi đũa cô hoàn thành luồn án tiếm sĩ. Khi tôi đũa n Vy vào chùa, sân chùa ngộp nng vàng, và mùi nhang tở chính đũa n tũa ra nhữ nhàng rũa tan ngay vào gió biếm. Chùa nũa m không xa bũa vũa nh nên thớt y Thiếm n Trí kũa khi nũa c biếm đã dâng lên gũa n ngộp nóc chùa trong trũa n bão Katrina, thớt y và mũa t sũa tín đũa đã ngũa i trên nóc chùa niếm m Thiếm n Chú chũa chũa t, may quá, mũa i ngũa i đã đũa c cũa u kũa p thũa i.

Chúng tôi vào chùa, thớt y Thiếm n Trí đang ngũa i làm viếm c vũa i ba tín đũa đũa sũa a soũa n cho lũa Tọt sũa p đũa n. Thớt y vui vũa đũa ng lên “Mô Phũa t” chào tôi và thớt y tũa ng Vy là con gái tôi nên cũng niếm m nũa đón tiếm p. Chúng tôi ngũa i uũa ng trà trong phòng tiếm p khách mũa i xây xong ngay sau Chính Đũa n. Tôi hũa i thăm thớt y Thiếm n Trí vũa mũa t nhà sũa trũa khác, thớt y Đũa c Thành, ngũa i mà mũa t sáng sũa m hũa nũa ngoái tôi ghé chùa gũa p ngay lúc thớt y Đũa c Thành đang ngũa i tũa ng kinh mũa t mình trũa c bàn thũa Phũa t. Thớt y mũa c áo choàng màu nâu, cúi đũa u trũa c pho kính lũa n, vũa a gũa chuông vũa a lũa m bũa m ngân nga nhũa ng bài kũa nghe rũa t hũa n bũa. Hình lũa nh thớt y Đũa c Thành tũa ng kinh sáng đã đũa lũa i mũa t nũa tũa ng rũa t đũa p và bình an trong trí nhũa tôi. Thớt y Thiếm n Trí bũa o thớt y Đũa c Thành đang trên đũa ng “du đũa o.” Thớt y đang có mũa t bên Pháp rũa i sũa sang lũa n Đũa. Chúng tôi ngũa i uũa ng trà “Thiếm t Quan Âm” mũa t Phũa t Tũa mũa i biũa u thớt y. Trà ngon và thũa m tinh khiũa t.

-“Tiếm c quá, chú không lũa i chùa ăn Tọt năm nay.” Thớt y Thiếm n Trí vũa a nói vũa a rót thêm trà nóng cho tôi.

“Nũa u thớt y còn trũa chùa này lâu, thũa nào cũng có đũa p tôi đũa a vũa con vũa đây ăn tũa t vũa i chùa.” Tôi vũa a trũa lũa i vũa a nâng ly trà thớt y mũa i rót lên môi.

-“Mũa i cháu Vy đũa n lũa Tọt tũa chùa nhé!” Nhà sũa trũa gũa i thiũa u nũa không thua ông bao nhiêu tuũa i bũa ng cháu mũa t cách đũa dàng.

Vy hình nhũa không hiũa u hũa t câu nói tiếm ng Viẹt cũa a nhà sũa, quay nhìn tôi.

-“Thớt y mũa i Vy lên chùa lũa Tọt!” Tôi thông đũa ch cho cô sinh viên đang tìm cách trũa vũa vũa i cái gũa c Viẹt Nam cũa a mình.

“Thũa a con sũa !” Cô gái Mũa gũa c Viẹt bũa p bũa câu trũa lũa i bũa ng tiếm ng mũa đũa.

-“Cháu nên đi chùa thũa ng xuyên mà hũa c tiếm ng Viẹt.” Tôi nói vũa i Vy bũa ng Anh ngũa.

Chúng tôi chia tay nhà sũa trũa sau vài tuũa n trà trong chùa. Nũa ng tháng Giêng vàng lũa nh ngoài sân chùa. Trũa i trong, xanh và cao vũa i vũa i. Ra khũa i sân chùa tôi đi theo xa lũa 90 West đũa tũa lên xa lũa 10 West vũa lũa i New Orleans. Con đũa ng tôi vũa n đũa qua hũa n ba mũa i ba năm trũa c nay đã đũa i thay hoàn toàn. Nhũa ng xũa ng đóng hũa p tũa, nũa i mùa hè 1976, tôi đã làm viếm c suũa t ngày tũa 3 giũa sáng đũa n khuya nay đã đũa c thay thũa bũa ng nhũa ng sũa ng bài và khách sũa n lũa n. Tôi có cũa m giác nhũa ngũa i đi lũa c ngay trên con đũa ng quen thuũa c.

Chi u th b y, đ ng v ng thênh thang. Vào xa l 10, tôi cho xe lao theo t c đ qui đ nh đ v Khách S n tr c khi tr i đ t i. Mùa đông tr i t i s m. Xa l ch y xuyên gi a hai hàng thông xanh. Ngày x a, l n nào đi trên xa l này tôi cũng nh v Đà L t. Bây gi n i nh th ng y không còn n a cũng nh nhi u n i nh th ng khác đã b chôn vùi trong nh ng n m m ký c.

V đ n ph chính c a New Orleans tr i nhá nhem t i. Cho xe vào b n đ u c a khách s n r i lên phòng n m ngh . Có vài đ ng nghi p h n đi ăn t i, nh ng tôi t ch i vì mu n có thì gi m t mình đi l i con đ ng Bourbon. V a n m ngh vài phút, đ n tho i réo. Ng i đ u giây là Tim (Timothy), m t sinh viên cũ c a tôi, hi n nay đang đ y t i Đ i H c Montana. Tim ch thua tôi hai tu i nên tôi coi anh nh m t ng i b n ch không ph i là h c trò cũ. L n nào đi tham đ các h i ngh trong ngành Tim cũng tìm cách liên l c v i tôi.

“Tr n, anh làm gì sáng mai?” Tim h i.

–“Đi l !” Tôi tr l i không ng n ng .

”Đâu?”

–“M t nhà th Vi t Nam ở phía đông New Orleans.”

Tim là ng i công giáo và cũng là nh c s thánh ca. Anh đã sáng tác m t s ca khúc tâm linh và th nh tho ng l i g i e-mail cho tôi sáng tác m i c a anh. Tim ch i đàn ghita 12 dây r t đ i u ngh và có gi ng hát m áp truy n c m. Th i anh còn h c l p tôi, đã có l n tôi đ a anh đ n hát cho m t khóa tĩnh tâm c a m t s b n tr công giáo Vi t Nam trong vùng.

”Tôi đi theo đ c không?”

–“Đĩ nhiên. Sau l tôi s m i anh ăn ph .”

”OK! Th là quá đ p.” Tim tr l i b ng gi ng hân hoan.

–“Tôi s ch anh ở hành lang phía c ng vào c a Khách S n kho ng m i gi sáng.”

”Anh làm gì tr c đó?” Tim h i.

–“Tôi có bài nói chuy n t 8 đ n 10 gi sáng.”

”Tôi s coi t ch ng trình c a h i ngh tìm đ n ch anh nói chuy n. Tôi s có m t kho ng 9:45 sáng”

–“Th thì t t, mình g p l i sáng mai.” Tôi h n Tim r i n m dang dài chân tay trên n m.

Khi gi t mình đ y đã th y m i gi t i. B ng đói nên tôi quy t đnh ra ph ki m gì ăn r i ghé qua đ ng Bourbon. Đ nh ghé vào ti m Acme Oyster House trên đ ng Iberville trong ph Tây (French Quarter) n i mùa hè năm ngoái tôi đã đ a v con vào ăn trong chuy n xuôi nam ngh hè. Nh ng ti m ăn đông ngh t và khách ph i x p hàng dài ch ngoài đ ng.

Áo Dài và T-shirt xing

Tác Giả: Trn Thu Miên

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

Tôi t shirt sang nhà hàng Felix's phía bên kia đường. Tiệc cũng đông người còn ch người. Khách đông chen nhau tr c qu y sò sng. M t đĩa 12 con sò sng x p x h n 15 đô la. T người đ i r . Tôi ch n ch không bi t có nên ăn sò sng hay không. Cu i cùng tôi g i món súp rùa và m t ph n ăn th đ a c a New Orleans, món Bayou Platter Sampler, g m đ u đ , c m tr n xúc xích, và "cháo đ bi n n u v i i ai tôm th s n (crawfish). Ng i u ng chai Abita Amber, m t lo i beer th đ a r t n i ti ng, đ u ng và có v ng t ch không đ ng nh nhi u lo i bia khác, tôi chăm chú nhìn khách ra vào và nh ng ng i h u bàn m t căng th ng b ng các món ăn còn b c khói ra bàn trong không khí n ào ti ng nói c i và ti ng nh c Jazz.

Ba m i ba năm tr c, n u tôi có ghé vào tiệc ăn này ch c tôi đã ng i m t cách r t r . Hôm nay thì khác. Mình ng i u ng bia ch th c ăn m t cách bình th n, không ng i ai.

Sau b a ăn t i tôi r o b trên đường Bourbon, s ng i la cà trên đường đã đông ngh t. Nh ng tay nh c s i đ ng đ ng trình di n ng nghiêng quay cu ng theo ti ng tr ng ti ng kèn. Nh ng ban nh c Jazz nh c Rock cũng say mê trình di n trong các vũ tr ng, các bar r u. Hình các vũ n kh a thân đ c phóng l n dán kín c a kính c a các phòng khiêu vũ kh a thân.

Ti ng còi xe c u th ng, xe c nh sát, xe ch a i a c thành tho ng rú lên liên h i. B ng tên các c a ti m, nhà hàng, ba r u, vũ tr ng n i đèn màu đ màu xanh ch p lòe r c r . Không ai có th nói chuy n thì th m v i nhau. M i ng i đ u c i to nói to trên quăng đ ng này.

Càng v khuya càng có nhi u tay say r u c i la nghiêng ng trên đường. Nh ng tay chiêu khách tr c các vũ tr ng kh a thân tìm m i cách m i khách ghé vào xem th . Ngày m i đ n M có đôi l n tò mò ghé vào nh ng vũ tr ng này, mình đ ng r t r phía sau xem vì không có ti n mua bia và lúc nào cũng s nh có ng i s p s a đánh mình b t ng . Bây gi nh ng tò mò th i thanh niên không còn n a. B t ch t mình nghĩ v T t. Nh ng ngày cu i năm lang thang trên con đ ng mình đã b c nh ng b c chân cô đ c th i tr . Có nh ng n i ch n mình đã đi qua t ng không bao gi tr v , và khi quay l i mình th y nhi u đ i thay nh giòng đ i trôi n i.

Sáng ch nh t, mình th c d y s m. R t mu n xu ng phòng th d c đ v n đ ng chân tay, nh ng khi r i nhà quên mang theo qu n áo th thao nên đành đ ng v n vai u n ng i hít đ t vài phút tr c khi t m. Th i tr ăn nh u lung tung nên thân xác đã t n tr bao nhiêu th d th a h i s c kh e. Nay tìm cách v t b nh ng đ th a có h i kh i thân xác mình qu là đi u vô cùng khó khăn.

Đêm qua không theo dõi tin khí t ng nên không bi t là sáng nay tr i m a. Đ ng bên c a s t l u 17 c a khách s n Marirott n m ngay trung tâm New Orleans nhìn m a r i mù mù ngang thành ph .

C n m a mùa đông mi n nam không l nh nh nh ng c n m a tuy t và m a băng đá mùa đông Boston. B t ch t mình nh n ng mùa đông Cali. Nh nh ng l n ăn T t th đô di dân Vi t Nam mà v n không th y lòng mình có h i m mùa xuân. Nh m y cây đào cây m n n hoa trong sân nhà cũ Cali nh ng ngày s p T t. Mình có n a gi đ ăn sáng tr c khi vào phòng h p.

Hôm nay là ngày cu i cùng c a h i ngh n n ch c s ng i tham d bu i th o lu n s r t ít. Không sao. Bây gi mình đã quen và r t thích nh ng bu i gi ng bài ch có vài sinh viên n n u bu i h i th o v ng ng i cũng t t thôi. Ít ng i tham d , m i ng i đ u có c h i phát bi u, càng vui. Mà đúng v y, bu i h i th o có v n v n m i ng i và ai cũng hăng hái tham gia. Tôi và hai đ ng nghi p ch u trách nhi m đi u h p bu i h i th o. M i ng i đ n t m t tr ng Đ i H c khác nhau nên chúng tôi ch có gi g p nhau bàn qua v bu i h i th o vài phút tr c khi b t đ u. M t đ ng nghi p ch u trách nhi m ghi chép ý ki n b ng laptop có máy d i ch lên màn nh cho m i ng i bi t nh ng ý ki n đã đ c phát bi u. M t đ ng nghi p có trách nhi m gi i thi u t ng quát m c đích c a bu i h i th o và coi gi đ m i v n đ chính đ c đ a ra bàn cãi. Tôi có nhi m v g i ý cho m i ng i đ t câu h i. Tim ghé l i lúc bu i h i th o g n ch m đ t. Th y anh vào tôi bi t mình nên s a s an k t thúc ch ng trình đ k p đi l .

C n m a v i bu i sáng đã t nh ráo và m t tr i đang r i n ng vàng nh t c a mùa đông xu ng nh ng con đ ng thành ph . Tôi "b m" đ a ch vào máy d n đ ng (GPS) đ đ a Tim đi l dù mình đã đ n khu Vesailles nhi u l n và mùa hè r i cũng ghé đ l ch nh t t i nhà th này.

Đây là l n đ u tiên Tim đi d l trong nhà th Vi t Nam. Chúng tôi vào nhà th v a đ n ph n đ c sách Thánh Th . C tôi và Tim đ u ng c nhiên vì thánh l đ c c hành b ng c Anh ng và Vi t ng . Nhà th này do linh m c Vi n trông coi. Tôi đã g p linh m c Nguy n Th Vi n vài l n và r t m n m ông. M t linh m c trung niên đ y nhi t huy t và sáng ki n. Tr n bão Katrina đã cho ông đ p đ ch ng minh kh năng lãnh đ o và tinh th n ph c v c a ông. Hôm nay đ n đ thánh l l i càng m n ph c ông h n. Đa s nh ng ng i tham d thánh l còn tr . H là nh ng ng i sinh ra và l n lên t i Hoa K ho c di c sang đây khi còn r t bé. Tôi ch a tham d thánh l ch nh t nào có nhi u ng i tr nh th . Các bài đ c trong l đ c đ c b ng Anh ng và Vi t ng . Ca đoàn cũng th . H hát b ng hai th ti ng và hát r t hay.

nh ng c ng đoàn khác, tôi th y đa s ca viên đã thu c l a trung niên. Nh ng ng i tr nh t

cũng x p x 30 m i. Riêng ca đoàn này có đ m i l a tu i. Tôi nghĩ có l cách c hành và dâng l ki u nàu s tr thành khuôn m u cho các c ng đoàn Công Giáo Vi t Nam t i h i ngo i. Sau l Tim nói c m nghĩ c a anh v thánh l cho tôi nghe và ý c a anh cũng gi ng ý tôi.

Th t là m t d p may cho tôi và Tim vì ngay sau thánh l , có ch hoa T t trong khuôn viên nhà th . Nh ng d y l u v i tr ng đ c d ng lên đ bi n khu đ t sân nhà th thành ch hoa. Tôi và Tim đi vào ng m hoa và r t thích thú đ c nhìn th y nh ng ch u c nh, nh ng ch u hoa r c r đ c bày lên s p hàng. Ch có hoa cúc vàng, hoa mai, và nhi u th hoa c nh r c r khác. N u không q quá xa, tôi đã ch n mua vài ch u hoa c nh mang v làm quà T t.

C n m a bu i sáng đã r a s ch b u tr i nên khi ch T t m c a tr i quang đ đ ng và n ng vàng m m d u s i m sân giáo đ ng. Bên ngoài ch t t có m y qu y bán th c ăn và tôi thích nh t là qu y bán b p n ng. T nhiên th y nh nh ng hàng bán b p n ng bên l đ ng quanh ch Đà L t năm x a. Đ o đó có nh ng chi u r o b mu n ăn m t cái b p n ng mà túi không ti n nên hình nh nh ng cái b p n ng vàng ng y m th nh tho ng v n còn l đ đ ng trong ký c.

Tôi và Tim đã có ch ng trình ăn tr a nên dù nh ng cái b p n ng trông h p d n th t, chúng tôi không ăn. Vài năm tr c đã có d p coi ch Hoa Little Saigon, nam Cali, nh ng không khí thi u m cúng nh ch hoa trong sân nhà th khu Versailles. Hình nh dân Vi t Minh New Orleans v n còn mong đ i T t v . Các nhà th , nhà chùa đ u chu n b nh ng ch ng trình đón T t.

Bu i t i tôi ghé khu Vi t Nam q quanh giáo x Lê Th Thành bên m n Tây c a New Orleans. Ch đích đ n thăm linh m c nhà văn Tr n Cao T ng dù bi t cu i tu n ông r t b n. Mà đúng th . Tôi ghé l i thăm ông đúng lúc ông đang có bu i h p v i m t s b n tr . Tôi m c a r t nh vào nhà đ kh i làm gián đ an bu i h p c a ông. Đ ng nép trong phòng b p vài phút nghe lóm phiên h p r i l i l ng l ng ra đi. Đ nh b ng s đ i n tho i hay i-mêu (e-mail) ông khi v khách s n.

Thay vì tr l i Khách S n ngay, tôi lái xe sang sân nhà th xem có sinh h at gì không. Tôi đã đi l nhà th này hai năm tr c, lúc đó cha Hân ch a v h u, nh ng không có d p quan sát sinh ho t c a bà con. May quá là sân nhà th còn xe đ u và có đ u hi u bà con đang h p m t trong h i tr ng nhà x . Đây là m t ngôi thánh đ ng khang trang có c s sinh ho t c ng đoàn thu n ti n. Ngay trong khuôn viên nhà th có m t khán đài đ s n i có l dùng đ cho nh ng sinh ho t văn ngh l n ngoài tr i c a c ng đoàn. Hình nh m i giáo x Vi t Nam q vùng này đ u có m t khán đài Văn Ngh hay l đài ngoài tr i. Tôi đã có d p ghé qua m t s nhà th Vi t

Nam Texas và vài nơi khác, nhưng chả a thấy nơi nào có những công trình kiến trúc khán đài và đài ngoài trời qui mô như bà con mình ở New Orleans.

Chị thiên tai bão này đã trở lên những bông hoa văn hóa quý trong công đồng Việt Nam hải ngoại. Cái đẹp của văn hóa không phải là sự hào nhoáng như bên ngoài, nhưng là vẻ đẹp tâm linh phát xuất ra từ những sinh hoạt công đồng còn đậm đà thân tình đồng hương. Cái nét Việt Nam dù khó đi tìm vẫn còn in đậm trên những công trình kiến trúc từ chùa đến nhà thờ. Những kiến trúc chùa, nhà thờ này có thể không theo khuôn mẫu của đất nước nhưng chắc chắn đã phát sinh ra từ sự tiếp xúc đồng tình Việt Nam của những người có công khai di dân lên. Đẹp hơn nữa là từ những ngôi chùa và ngôi nhà thờ quanh đây hàng ngày vẫn còn vang lên tiếng kinh kệ Việt Nam.

Hè năm ngoái tôi có dịp dâng lễ cầu siêu (tôi như mang máng thôi) và đồng thời tụng kinh với một số chị vào buổi sáng trong chùa Vạn Hạnh gần xa lộ 90 gần khu phố Việt Nam. Mình đồng ngân nga đọc kinh kệ, niệm nam mô trong mùi nhang khói và tiếng mõ gõ giục nhịp cho bài kinh. Đó là lần đầu tiên trong đời tôi đồng tụng kinh niệm Phật cùng kính như thế dù Phật Giáo không phải là tôn giáo của mình, nhưng có lẽ cái hồn Phật Giáo ngàn năm xưa của tôi tiên mình vẫn còn đọng lại trong vô thức nên mình đã hòa vào tiếng mõ tiếng ngân nga và mùi nhang khói thật dễ dàng thật hồn nhiên.

Như vậy ở New Orleans, không chỉ có khu phố Tây như bên ngoài, không chỉ có Cafe Du Monde, bánh chiên Beignet, súp rùa, cháo crawfish, thịt cá xù chiên, hay mấy món cơm cháo thập vụ, nhưng còn có linh hồn Việt Nam ở những sân chùa, trên mái nhà thờ, qua tiếng kinh kệ.

Tôi cho xe dừng rồi xuống thang đi về phía cửa trước của nhà thờ, đứng nhìn ngắm nhìn cho kỹ lối ngôi giáo đồng đã được dựng lên từ những tấm lòng Việt Nam-rớt Việt Nam- trên mảnh đất xa xôi này. Vợ bác chủ cửa vài bước tôi thấy có người đi về phía tôi. Tôi đã nhắm mắt nên phải cúi xuống nhìn ra được một người. Vợ bác chủ nói, tôi buột miệng chào không suy nghĩ, "Chào cha Hân."

"Ai đấy?" Vợ linh mục vừa bước xuống này không nhận ra tôi. Phải đồng khấn lại lại ch như vài tên người quen lên làm bằng chứng, cha mới nhận ra tôi.

"Vào đây ăn tối."

"Thưa cha con ăn rồi!"

"Ăn nữa cho vui. Chết đâu mà sao."

Áo Dài và Tọt x ng

Tác Giả: Trn Thu Miên

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

Cách nói chuyện của vlinh mnc này làm tôi mng ngay. Hai năm trc có ghé i nhà ông vài ngày, đúng lúc ông đi du lịch Trung Hoa v. Nghe ông kể chuyện vnhng nch n ông đã đn, tôi đã khoái tai ri, nhng ki u nói chuyện hn nhiên c m này làm tôi thêm lòng kính mng ông hn. Trong đ i này, có nhng ng i ng i m i khách l hay khách ch a quen thân l m ng i u ng chai n c l nh hu ng h r ăn c m m t cách không nghi ng i nh th. Tôi đi theo ông vào căn phòng có đèn sáng và bóng ng i lô nhô đi i. Ông v a m c a đã có hai ba ng i ch y t i v n v.

“Chào cha. Đ i cha lâu quá.” Cha Hân ch a k p tr l i m i ng i nhìn tôi cùng m t lúc và chào, -“Th a cha m i cha vào bàn.”

“Tôi không ph i lnh mnc. Đang đi ngoài sân nhà th đ c cha Hân r vào đây thôi.”

-“Vâng! xin m i vào.”

M t v giáo dân nhanh nh n kéo gh đ a tôi ng i bên c nh cha Hân. Là khách l ph ng xa nên tôi đ c m i ng i đ ý và h i han. Ph i m t m t hai phút tôi m i k xong lý lch và n i ch n đang sinh sng cho m y ng i ng i cùng bàn nghe.

“Cha u ng gì? Anh u ng gì? U ng bia nhá?” M t giáo dân v n v h i cha Hân và tôi.

-“Có r u chất không?” Cha Hân h i i.

“Th a cha có ch .”

-“Tôi cũng u ng r u chất nh cha Hân.” Tôi nói thêm vào.

Kho ng 30 giáo dân ng i quanh ba bàn tròn có bày nhi u th c ăn và nhng chai bia đã c n đ c đ ng n ngang trên bàn. Th k 21, hút thu c không còn là hình nh lnh mng n a và đã b c m trong các n i công cng, nhng giáo dân đ đây v a nh u v a th khói tho i mái. Hai ba giáo dân v i v b ng lên nhng th c ăn còn b c khói lên ti p cha Hân và tôi. Có th t nai xào lẫn, lòng heo l c, cháo lòng, gà r ng áp ch o, và cá trê kho đ ăn c m.

“M i cha! M i anh! Th t nai và gà r ng m i sẵn v đ y! Cha và anh dùng ngay đi cho nóng.”

Ng i đàn ông trung niên ng i bên ph i cha Hân v a m i chúng tôi ăn v a k tên ng i sẵn nai và ng i b n đ c gà r ng.

Trong khi các ông ng i nh u tho i mái, tôi th y v n có bóng ng i qua l i d i nhà b p. H i ra m i bi t, hôm nay là ngày gói bánh chng bánh tét và đ n đ p nhà x s a s an cho h i ch T t

Sä khai mäc tuän täi. Thäy bà con cô bác häng hái säa sä an đän Tết nä cũng làm lòng mình có gì äy. Đänh bäng khuya nay vä khách sän sä đäi nä thä ai cho vä bàn vä ăn Tết näm nay. Nhä väy Tết vän chäa thät sä chät trong hän mình. Linh hän Viät Nam có thä säng läi bät cä lúc nào trong hän mình näu có ai, có sä viäc hay biän cä nào bên ngoài thúc đä hay gäi nhä. Mình cä täng không còn näi nào ngäi Viät xän xao hän hoan chä Tết, nhäng cä đäa theo nhäng gì mình thäy và nghe hôm nay, ngäi Viät Nam, New Orleans, thät sä chä Tết đän. Có thä mình đã läm täng Tết đã chät räi. Hy väng mình đã läm thät. Vì näu mình läm thät thì văn hóa Viät Nam sä còn đäc nuôi đäng và giä gìn trong trái tim cäa nhäng cäng đän Viät Nam nhä New Orleans.

Tôi đäc bà con cä vän vä mäi dùng thêm thät nai và thät gà räng áp chäo dù bäng đã no. Ngäi uäng räu nghe bà con bàn tính viäc cän phäi làm đä säa sä an ăn mäng Tết mà thäy lòng mình cũng vui lây.

“Này sáng mai đi chät mía đäy.” Mät vä trung niên quay sang bäo ngäi bän ngäi bên cänh mình.

-“äi giäi äi! Đäng nhä ông này làm gì. Năm ngoái ra vän nä mía chät bäa bãi, bät ngäi ta phäi đän.”

Chängäi chung bàn lên tiäng phän đäi. Ngäi đän ông bä phê bình cäi hä hä không nói gì và đäa chai bia lên uäng hät phän còn läi.

-“Chät mía làm gì väy?” Tôi thäc mäc quay sang häi ngäi đän ông ngäi bên cänh.

“Ép näc mía bán anh ä. Mía rä và có khi xin đäc miän phä các gia đänh trong giáo xä, và bán đän sáu đô la mät cäc mà vän không đä bán đäy,” ngäi đän ông nói giäng bäc kä gäc giäi nghĩa thêm, “Năm ngoái không đä mía mà bán đäy anh ä.”

Bàn tôi ngäi còn vài ghä träng và có hai chä tä bäp lên ngäi. Mät hai chä äng häng vì häi nóng trong bäp và mä hôi lät phät trên trán. Hänhän ra tôi là khách lä, gät đäu mäm cäi chào.

“Hai chä làm gì mà bây giä mäi dùng cäm?” Tôi häi.

-“Gói bánh chäng anh ä.” Mät chä nhanh nhäu trä läi.

“Gói đä biäu giáo dân hay sao?”

-“Không anh ä. Mình gói bán cho bà con đä gây quỹ cho nhà thä.”

“Tôi xuäng bäp coi đäc không?”

-“Xin cä tä nhiên.” Chä väa bäng bát cäm lên väa nói, “Mäi cha! Mäi anh dùng cäm.”

Áo Dài và Tết ở nông thôn

Tác Giả: Trán Thu Mián

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

Tôi nghĩ thêm một lúc để nghe câu chuyện về ăn Tết trong nhà ở di dân này rồi xin phép xin nhà bếp coi các bà các chị gói bánh cháng.

Có khoáng mái phán để ngá gói bánh cháng, bánh tát trong nhà bếp. Họ váa gói bánh váa cái nói rán rá. Nháng máng lá chuái xanh tái đã đác ráa sách để lót vào khuôn gỗ hình vuông dùng gói bánh cháng. Trên mặt bàn bếp có gạo nếp, đậu xanh bóc vỏ đã đác ngâm và nháng thau thát ba rồi xào sán làm nhân cho bánh cháng. Các bà rồi mặt láp gạo trên lá chuái đã trái sán trong khuôn gỗ, lấy bàn tay gõ tá gạo ra cho đều, bác mặt vác đều rồi lên láp gạo, lấy mặt miáng thát ba rồi cát dáy khoáng ba đát ngón tay bá vào chính giữa, rồi rồi lên mặt láp gạo nếp. Sau cùng thì lá chuái đác cuộn lại theo khuôn gỗ và đác cát lại bằng nháng sợi giây nháa màu đỏ, dây có sợi kháng nhiệt nên có thể luộc trong nước sôi mà không đứt.

-“Ngày xưa ở nhà quê Việt Nam, nông dân dùng nháng sợi dây “lát” để chá ra thân cây tre để làm dây buộc. Sang đây có dây nháa nhá thá này váa tiện váa đẹp buộc anh .”

Nông dân đàn bà thấy tôi để ngá chăm chú nhìn cách bà gói bánh nông dân mặt lên giữa thích cho tôi với nên cười và thát chát phác trên môi.

-“Bà ngâm gạo lâu không?” Tôi thác mác.

“Em nhớ là ở Việt Nam nông dân ngâm gạo cho đến khi nước thám cũng mặt sáu bảy tiếng, bây giờ mình đun nước gạo sôi, cho gạo vào ngâm cháng mặt giờ để ngá há là để cá.” Nông dân đàn bà gói bánh giữa thích.

Trong ký ức của tôi không có hình ảnh rõ ràng về nháng ngày Tết ở quê nhà và nháng nếp bánh cháng mà tôi luộc thái tháu. Tôi ở mặt làng nông dân Công Giáo di cư từ Bắc vào Nam trong cuộc di cư 1954. Nông phu chính trong làng tôi thái y là lúa gạo. Nhà nào cũng trồng lúa để có gạo ăn chá không phải bán lấy tiền. Nông dân ta chá bán lúa khi tháng đỏ hay khi cần tiền để làm việc gì khác cần.

Má tôi có năm phải bán lúa đi để lấy tiền đóng tiền cho tôi đi học. Làng tôi ở chá có vài năm thanh bình khi tôi còn bé và dân làng đã thác đêm luộc bánh cháng chá Tết. Sau này vì giác đã nên không ai dám thác đêm để bếp luộc bánh cháng như tôi để trên báo chí hay tivi thuyát.

Trong vài năm thanh bình này, nháng bữa ăn Tết của nhà tôi cũng không có gì sang trọng nháng hình nhá ngon hơn nháu gia đình khác trong làng vì anh em tôi để ăn thát heo tháa thuê. Má tôi tháng giát heo để ăn Tết. Nháu nông dân trong làng để mua thát và má tôi tính xem phải “há” mấy con “lán” mới để chia phần cho khách. Chính vì thế mà anh em chúng tôi để ăn nháng thá mà má tôi cho là ngon nhát của con lợn. Bá tôi thì bao giờ cũng làm hai món

chính khi con heo vừa được cạo giết xong: Thịt Canh và Nem. Món thịt canh heo của bà tôi thịt được biệt vì bà lấy nhúng miếng thịt có “sốt” nhúng heo để trần với thịt nên khi ăn nghe sần sần trong miệng. Còn món Nem theo kiểu nhà quê của bà tôi là thịt heo luộc có da, thái thịt miếng rồi trần với thính. Chắc có thể thói quen đó là món ăn truyền thống trong nhà tôi. Bây giờ hàng năm giỗ bà, tôi cũng làm món Nem này nhúng lại rồi trong ngày giỗ với gia đình và bạn bè.

Còn món thịt canh heo thì tôi chưa bao giờ làm và từ ngày sang Mỹ đến giờ, tôi cũng chưa bao giờ ăn và có lẽ sẽ chẳng bao giờ ăn nữa. Thêm vào hai món truyền thống đó là giò thủ do chính tay bà tôi “bó.” Giờ là bó vì thịt đùi heo cắt miếng mỏng hai ngón tay đem xào lên rồi gói lá chuối hay bó lá chuối thành miếng lá chuối rồi nhúng với ta gói bánh Tết. Ngoài mấy món thịt heo này ra tôi không còn nhớ được gì nữa.

Có những món ăn mà phải sang thăm Mỹ tôi mới được ăn lần đầu hay ăn đồ thật như chả giò, giò lụa, giò bì vân vân. Ngày tôi còn bé, nhà tôi chưa bao giờ ăn đồ “món.” Mỹ tôi chỉ biết làm đồ ăn của tôi. Bây giờ lang bạt tha hồ những tôi mới được ăn đồ ăn món ngày Tết kể từ ngày lấy vợ. Cũng may với tôi thích học hỏi người nước ngoài và làm các món nhúng nên Tết đến dù trái tim tôi không còn những rung động quê nhà, với tôi vẫn phải mua và làm những món ăn Tết được gọi là truyền thống của gia đình hay từ những người bên ngoài.

“Nhà anh có nấu bánh chưng không?” Người đàn bà gói bánh hỏi làm tôi giật mình.

–“Không, những tôi có người anh, năm nào anh cũng gói bánh chưng và cho gia đình tôi.”

“Sang Mỹ rồi, mua về nhà cho tiện.” Chắc gói bánh mồm miệng và tay chân liên tục làm những đồ đạc gói bánh một cách mồm miệng những chắc chắn và chính xác.

–“Tôi muốn biết công thức để Tết sang năm sẽ rồi với tôi gói bánh chưng.”

“Anh có mấy cháu rồi?”

–“Hai.”

“Các cháu có thích ăn bánh chưng không?”

–“Thích lắm, hai đứa con của tôi đều thích ăn xôi và bánh chưng.”

“Vậy thì gói ở nhà cho các cháu ăn tết họ nhé. Bánh ngoài tiệm cho bận rộn t vào nhân mà lấy không được tí nào đâu.”

–“Đúng thôi!”

Tôi đến gần chỗ một chị đang gói bánh tết nhìn làm chị hỏi về tôi. Để làm cho bận rộn tôi nói, “Chị khéo tay quá, bánh không cần khuôn mà vẫn gói được.”

–“Ai mà dùng khuôn để gói bánh tết bao giờ!” Chị cười và mồm miệng thân thiện hỏi.

“Gói bánh chưng hay gói bánh tết thế nào khó hơn?” Tôi hỏi.

–“Em cũng chưa biết nữa. Làm gì quen rồi anh ạ. Em chuyên gói bánh Tết nên thấy dễ hơn.”

Tôi đi quanh quẩn trong bếp nhìn các bà trong gia đình Lê Thị Thành hăng say vui với gói bánh

Áo Dài và Tết ở người Việt

Tác Giả: Trán Thu Mián

Thứ Sáu, 12 Tháng 2 Năm 2010 21:56

cháng bánh Tết cho hái chá Tết mà cũng tháy vui lây. Ngày mai trá về Boston không biát ý nghĩ ăn Tết còn trong đáu mình náa không!

Hán ba mái lán ăn Tết ở người Việt, thái gian đã xóa nhòa nháng nái xôn xao mong chá. Tết quê người không như Tết quê nhà. Nái tôi đang sinh sống, sân nhà còn người dọn dẹp cây xá xác dái báu trái xam xám buán vô đá. Các nhà thờ nhà chùa và hái đoàn người Việt vẫn tá chác ăn Tết. Mọi nái cá hành nháng nghi lễ cá truyán khác nhau. Mình cũng cháng biát lễ Tết nào thát sá “truyán tháng” và nghi lễ nào đã đáng cá “sáng chá” hay “cái biên” tá trí táng táng cáa người tá chác.

Thá há đáu tiên cáa di dân Việt Nam đang già theo năm tháng. Nháng người Việt tha háng mang náng trái tim Việt Nam đang dán dà dán nhau về cõi thiên thu. Nháng thá há trá chá báp bá hay không nói đáng cá tiếng Việt sẽ ăn Tết ra sao? Con gái tôi sau này lán lên sẽ ăn Tết ra sao?

(Tán mán trên mát chuyán đi xa củi năm, tháng Giáng 2009)